

DR. KLAVAN, PANDA'S, OEHOE'S EN RIRARAX RIRORAX

Het gaat goed met de natuur. Althans in de mergelgroeven. Dat mogen we (haast) concluderen uit de vele verhalen en ingezonden brieven in niet alleen de regionale maar zelfs in landelijke dagbladen. In de grootste mergelgroeve van Nederland heeft een paartje Oehoe's (*Bubo bubo*) onlangs voor het tweede opeenvolgende jaar vier jongen groot gebracht. Waar er door velen (vaak collega's van dr. Klavan) schande gesproken wordt over de afgravingen (niet beseffend dat juist daardoor een biotoop kon ontstaan waarin de Oehoe kan gedijen), mogen slechts enkelen zich rekenen tot de ware deskundigen. Maar die houden zich doorgaans niet bezig met grote "aaibare" of tot de verbeelding sprekende dieren (of planten) die (in de "publieke opinie") een sterk "Panda (*Ailuropoda melanoleuca*)-effect" te weeg brengen.

De Zuid-Limburgse mergelgroeven behoren inderdaad (wat paradoxaal!) tot de rijkste stukjes natuur in dit deel van de provincie. Een deel van groeve 't Rooth is (mede door de populatie Geelbuikvuurpadden, *Bombina variegata*) zelfs officieel "Beschermd Natuurmonument"! De Meertensgroeve en groeve Curfs zijn "van levensbelang" voor de Vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*). De ENCI-groeve herbergt naast "een van de grootste, zo niet de grootste" populatie Rugstreeppadden (*Bufo calamita*) van Limburg ook de grootste populatie Boswitjes (*Leptidea sinapis*) van Nederland. Maar daar lezen we niet over in de dagbladen en daar komt geen cameraploeg voor in beweging. Deze soorten zijn niet zo "aaibaar", ze roepen geen emoties op. Evenmin als bijvoorbeeld het Mariëtteklokje (*Campanula medium*) en de Lansvaren (*Polystichum lonchitis*) in groeve 't Rooth of Stinkend streeppaad (*Crepis foetida*) in de ENCI-groeve.

En dan heb ik het nog niet over de talloze soorten die in deze aflevering van het Natuurhistorisch Maandblad aan u worden voorgesteld als "bewoners" van de ENCI-groeve. Om precies te zijn: 172 soorten bijen (waardoor het totaal aantal voor de St. Pietersberg uitkomt op 287) en 217 soorten wespen. Maar wie kijkt daar nou naar? Zelfs voor dr. Klavan en de zijnen bestaan er maar een paar soorten bijen en wespen: gestreepte en enge. De rest behoort allemaal tot Rirarax rirorax, hetgeen zoveel wil zeggen als "nooit van gehoord" of "t zal wel" of "weet-ik-veel" of een combinatie daarvan.

De publicaties uit bijvoorbeeld 1975, '95 en '96 van de heer Lefebvre over de wespen en bijen in de Julianagroeve en groeve 't Rooth leidden niet tot de commotie zoals we nu zien bij de Oehoe, terwijl er tal van soorten werden vermeld die qua zeldzaamheid kunnen wedijveren met die wat groot uitgevallen uil. Ook de bijdrage van Lefebvre in deze aflevering zal cameraploegen niet in beweging brengen en zal niet leiden tot ingezonden brieven. Dat komt door het hoge gehalte aan Rirarax rirorax.

Maar hier geldt bijna letterlijk "wie het kleine ("lees: Rirarax rirorax") niet eert, is het grote (lees: Oehoe) niet weert".

Ik heb ruim twintig jaar mogen rondkijken in talloze groeven in binnen- en buitenland (half juli nog in een verlaten mergelgroeve in Kazimierz aan de Weichsel in Polen) en ben ervan overtuigd dat zij een enorme verrijking voor natuur en landschap (kunnen) zijn.

Maar om dit te beseffen moet je je wel verdiepen in de groep waartoe Rirarax rirorax behoort. Daarbij in gedachten houdend wat er van dergelijke gebieden zou zijn geworden als er geen groeve(n) zou(den) zijn. Ik denk dat ik het weet: maïs-akkers. Stof tot nadenken?

Douwe Th. de Graaf

Br. Virgilius Lefebvre in actie op de Sint-Pietersberg (foto: B. Graatsma)